

Gezondheids status in Suriname

Voeding en Gezondheid

drs. Deborah Stijnberg, MPH
Ministerie van Volksgezondheid

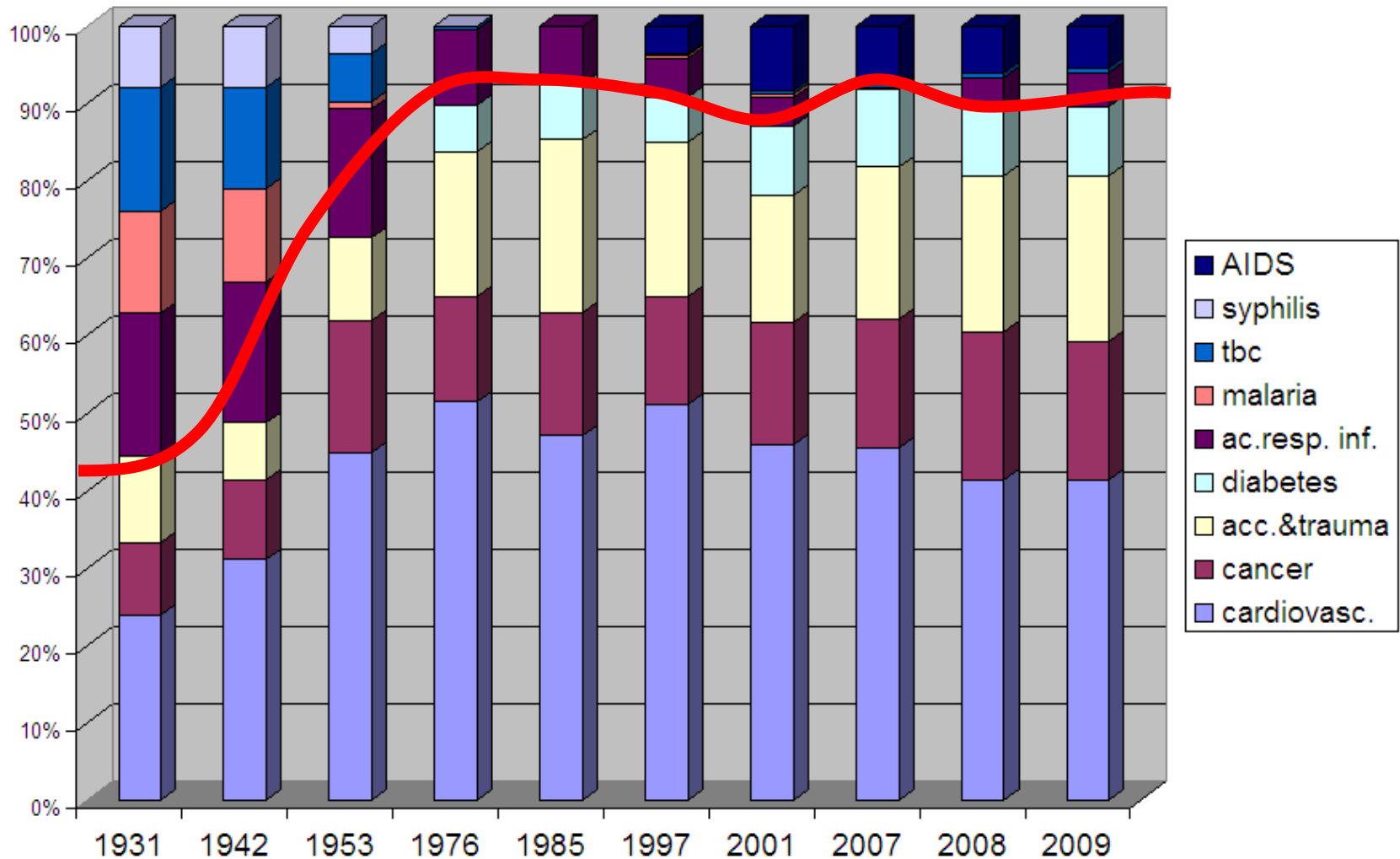
Congres Landbouw, voeding en gezondheid in Suriname
10 juni 2016, Torarica

Inhoud

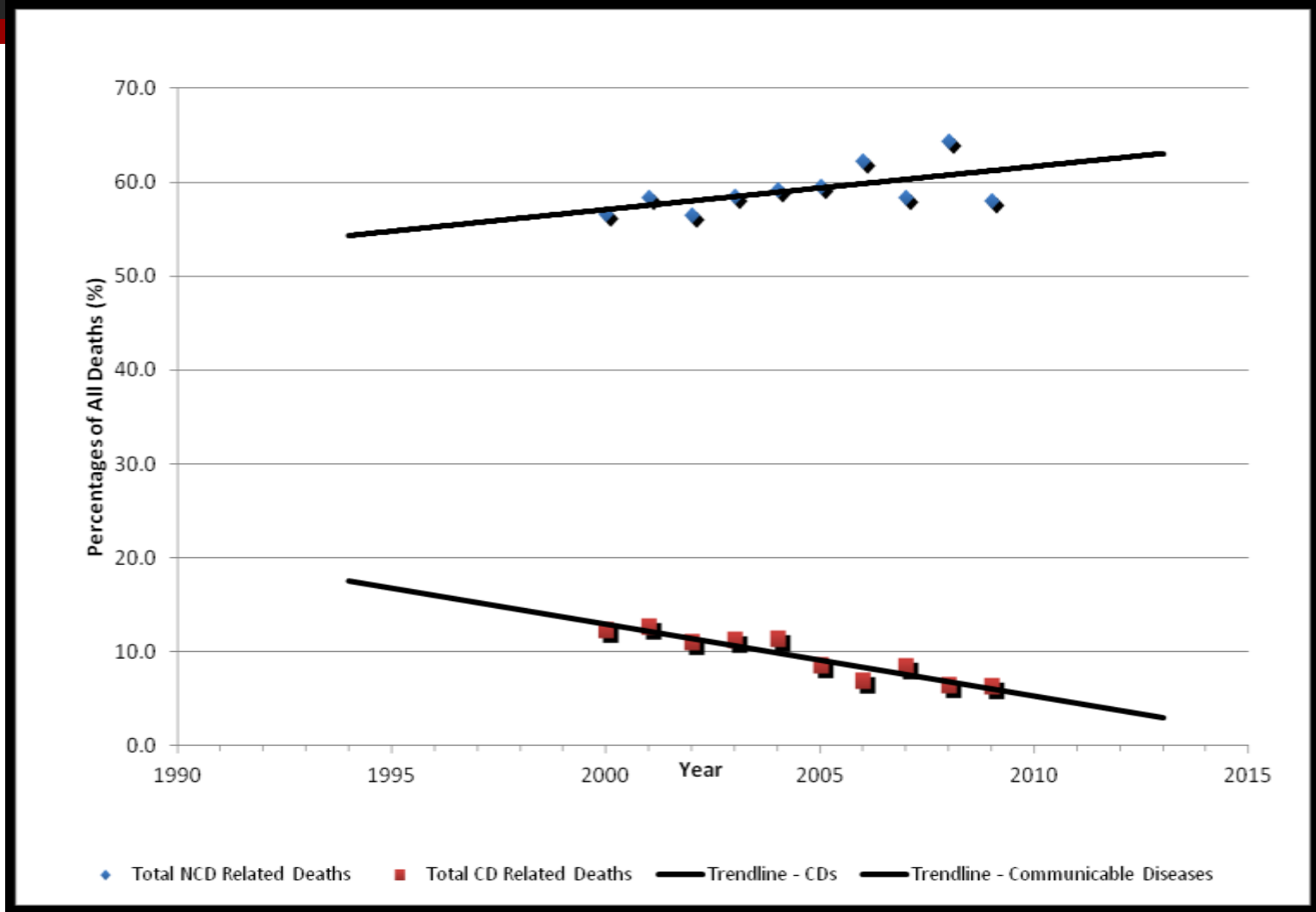
- Belangrijkste doodoorzaken
- Voorkomen NCD's
- Risicofactoren
 - Voorkomen overgewicht
 - Gebruik fruit en groenten
- Moeder en Kindzorg
 - Pesticide en voeding

Belangrijkste doodsoorzaken

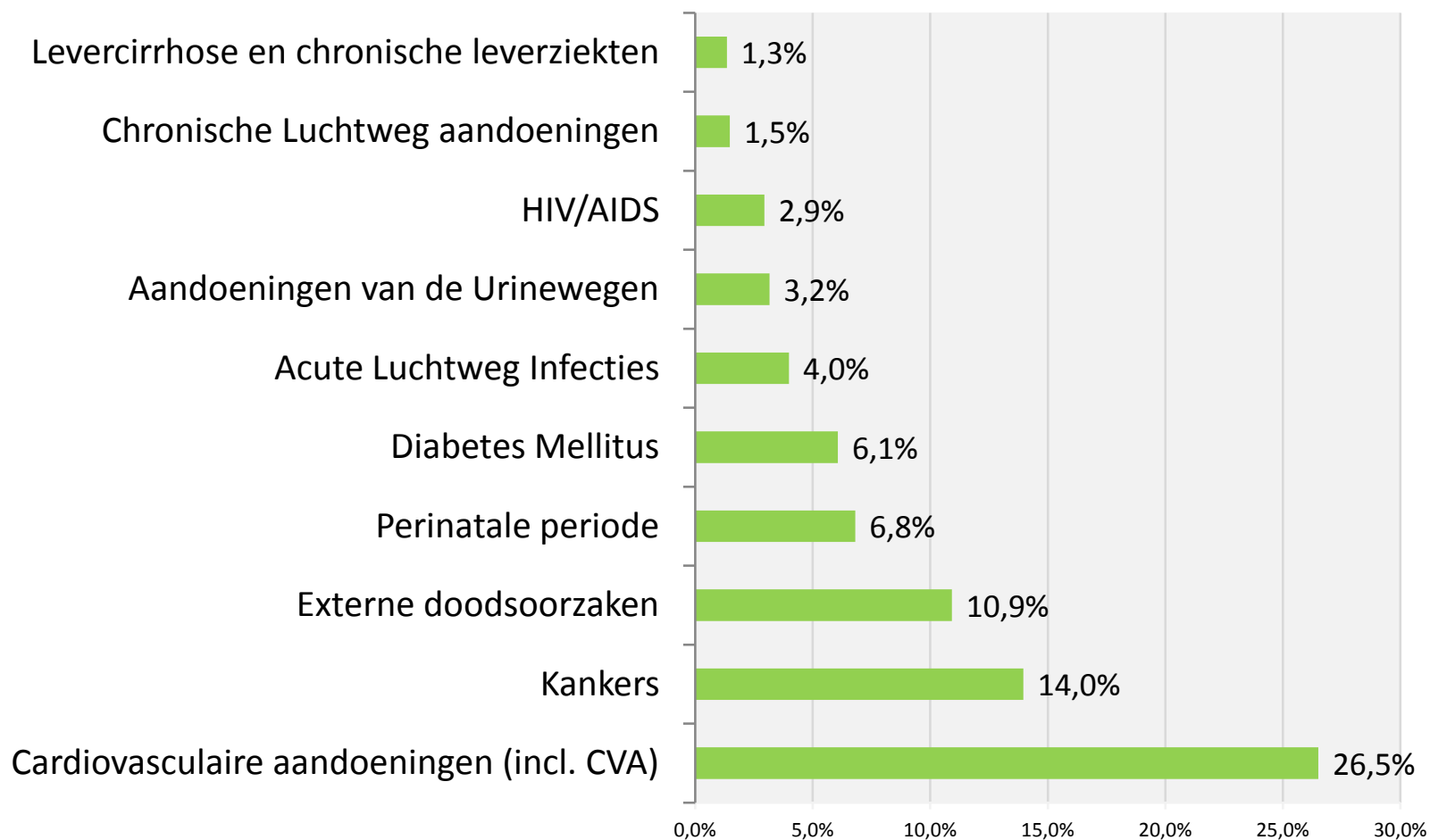
Doodsoorzaken 1931-2009

Sterftes: CD vs NCD

Doodsoorzaken in Suriname, 2013

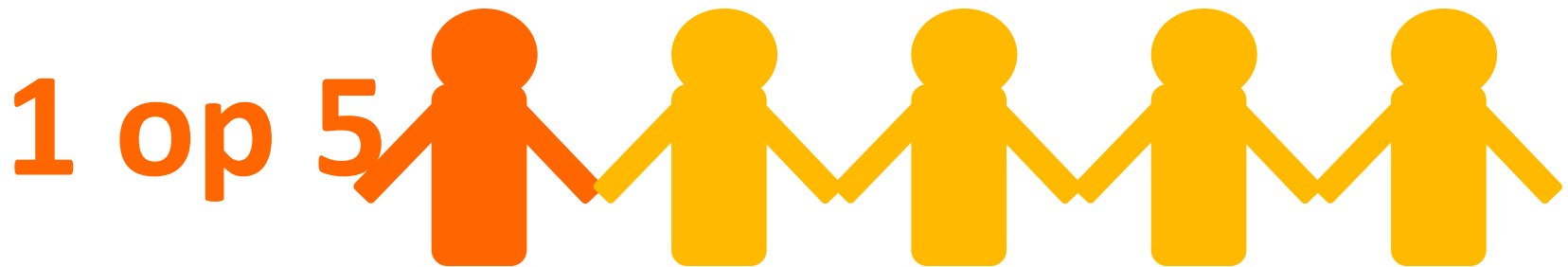

Hypertensie en Diabetes

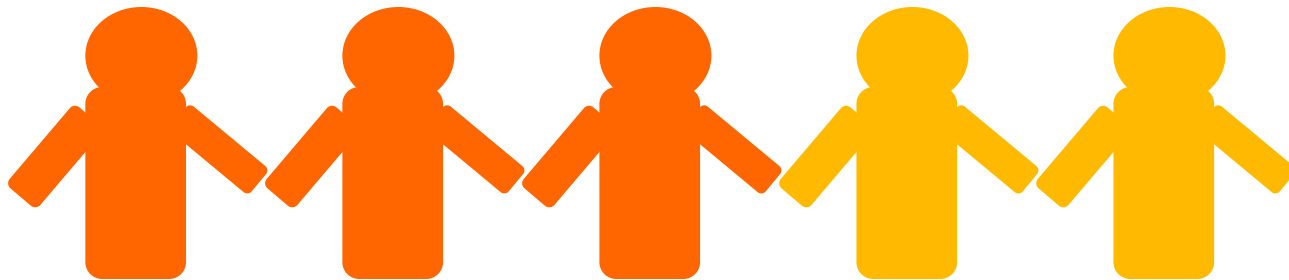
Voorkomen hoge bloeddruk

Langa wan anu
gi wan moro gosontu Sranan

Langa wan anu
gi wan moro gosontu Sranan

3 op 5 Surinamers (15-64 jaar) met hoge bloeddruk
weten niet dat zij
deze aandoening hebben

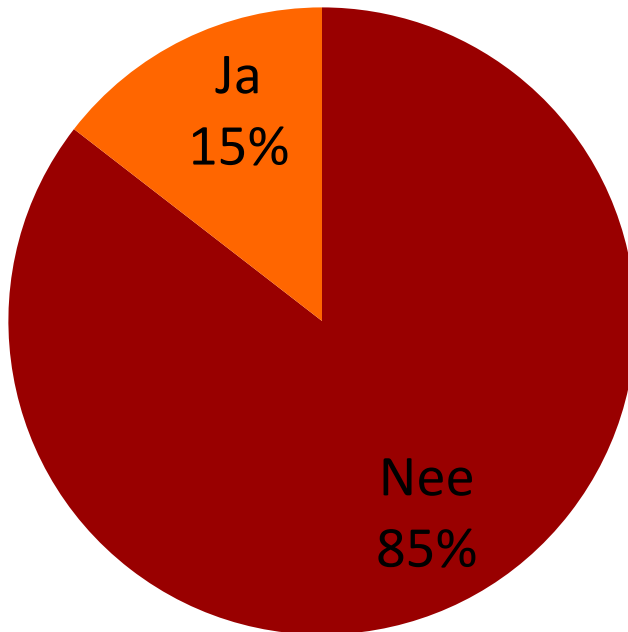

Langa wan anu
gi wan moro gosontu Sranan

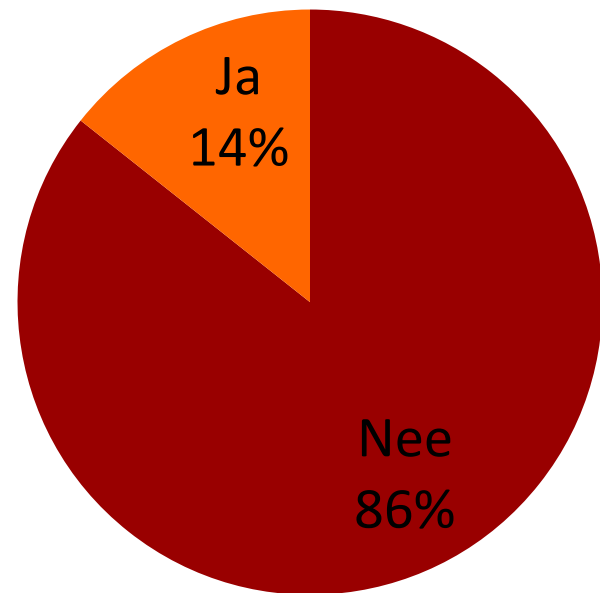

Suikerziekte (Diabetes)

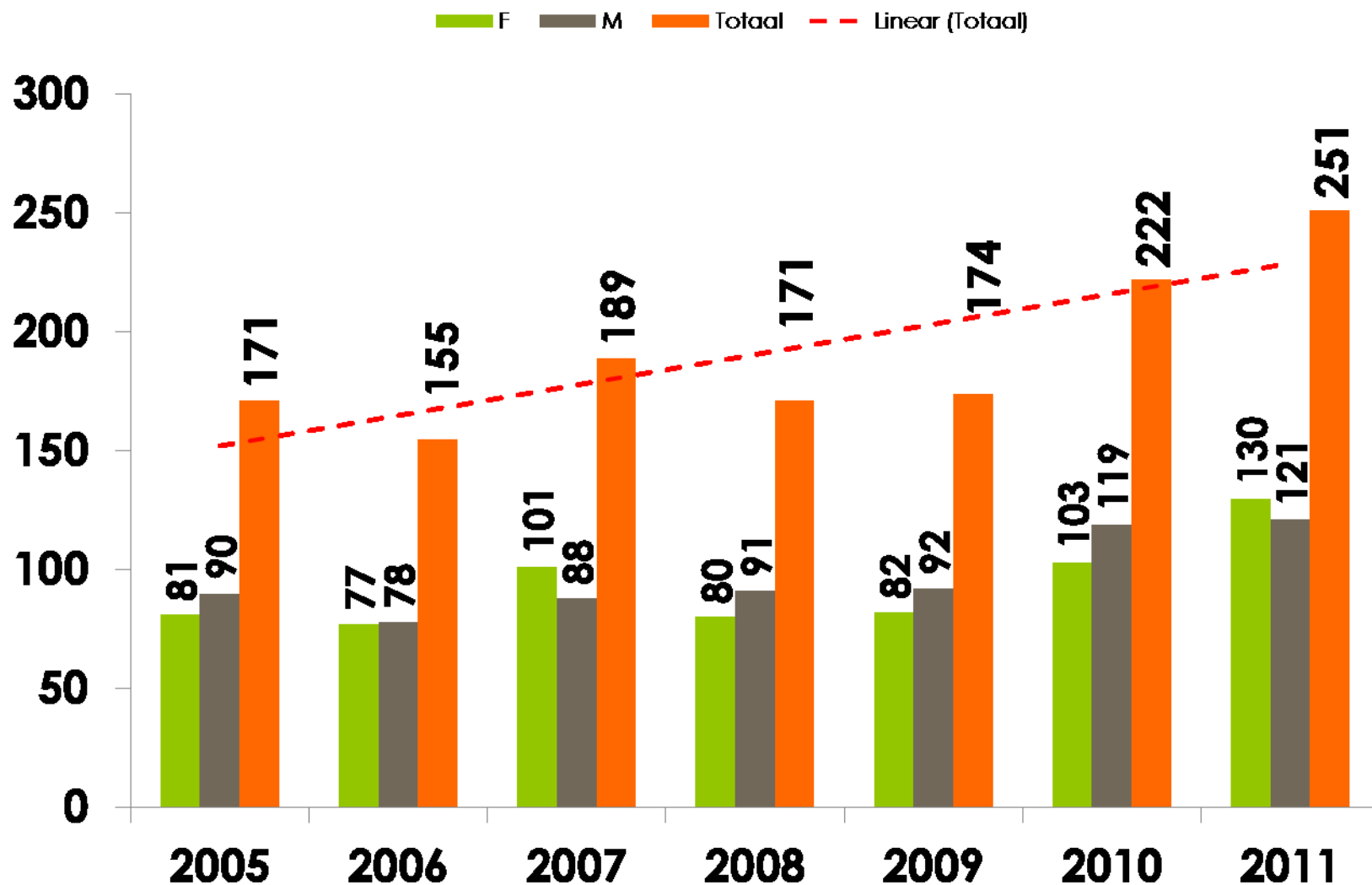
Man

Vrouw

Sterftes a.g.v Diabetes Mellitus, 2005 – 2011

Kankers

Kanker bij vrouwen- Incidentie

Oncologische Cijfers Suriname

top 5 vrouw				
	2010*	2011	2012	2013
mamma	117	100	103	103
cervix uteri	52	52	57	56
colon/sigmoid/rectum	24	27	41	36
uterus	40	32	33	35
schildklier	11			

Kankers bij mannen- Incidentie

Oncologische Cijfers Suriname

Top 5 man				
	2010*	2011	2012	2013
prostaat	95	105	98	112
colon/sigmoid/rectum	28	33	37	37
Blaas		15	11	11
bronchus/long	16	12	7	24
Blaas	15		11	11
maag	8		17	

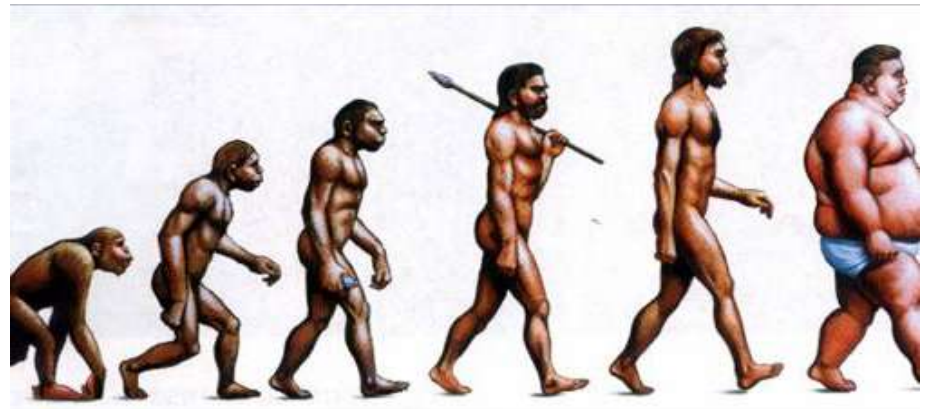
Risicofactoren NCD

Key voor de preventie

Onderliggende factoren

- Roken
- Weinig beweging
- Alcohol misbruik
- Ongezonde voeding

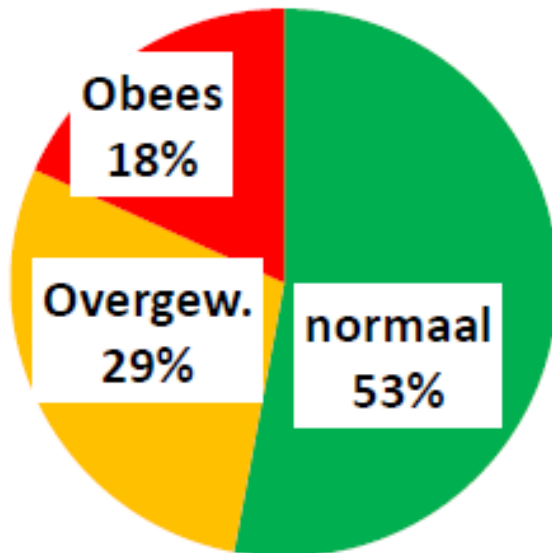

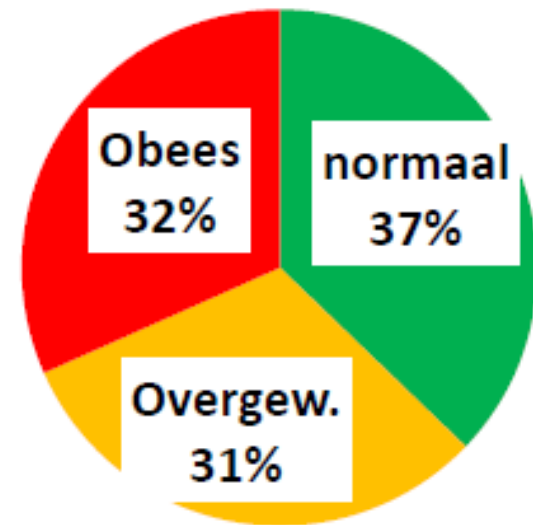
Body Mass Index (BMI)

Males

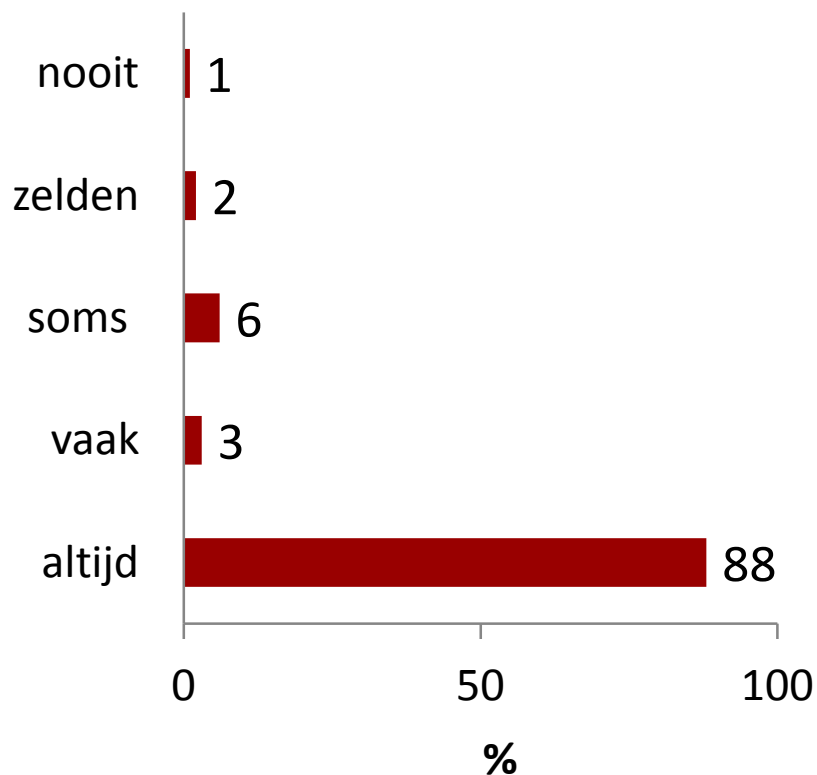
Females

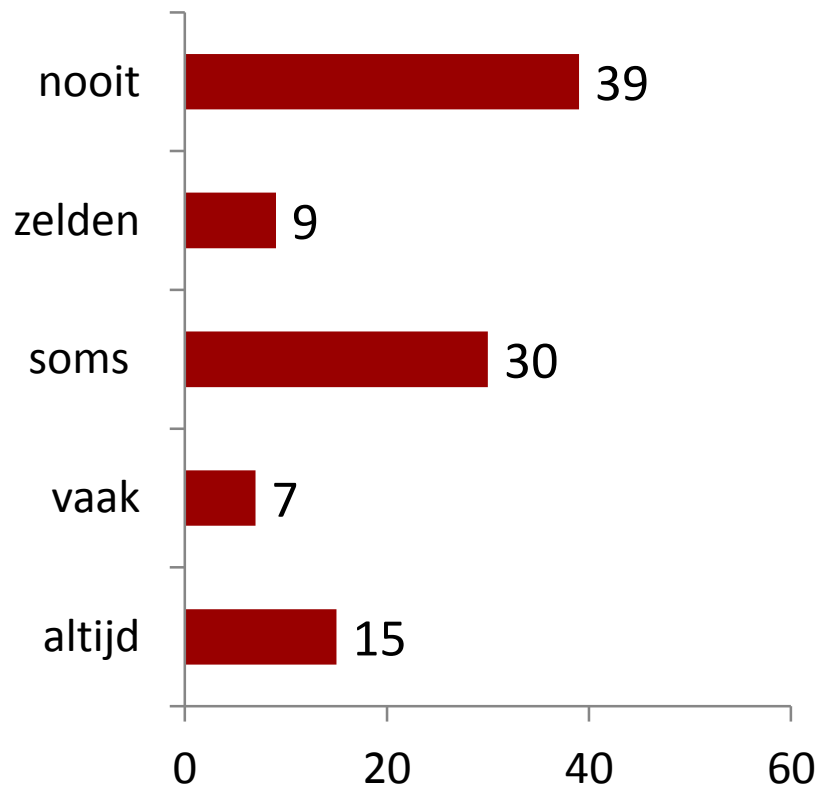

Zout toevoegen in het algemeen

Zout toevoegen tijdens het koken

Zout toevoegen aan tafel

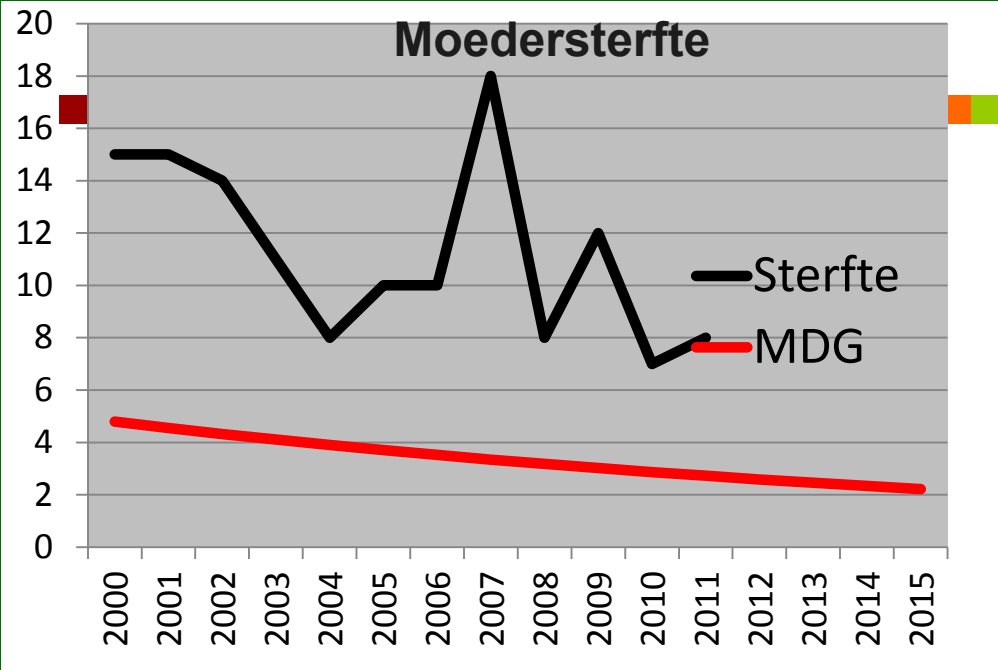
Gebruik van groenten en fruit

	% Meeting recommended level of 5 servings
Total	15.6
Men	16.7
Women	14.9
15-24 year	11.1
25-34 year	13.6
35-44 year	16.6
45-54 year	17.3
55-64 year	20.2

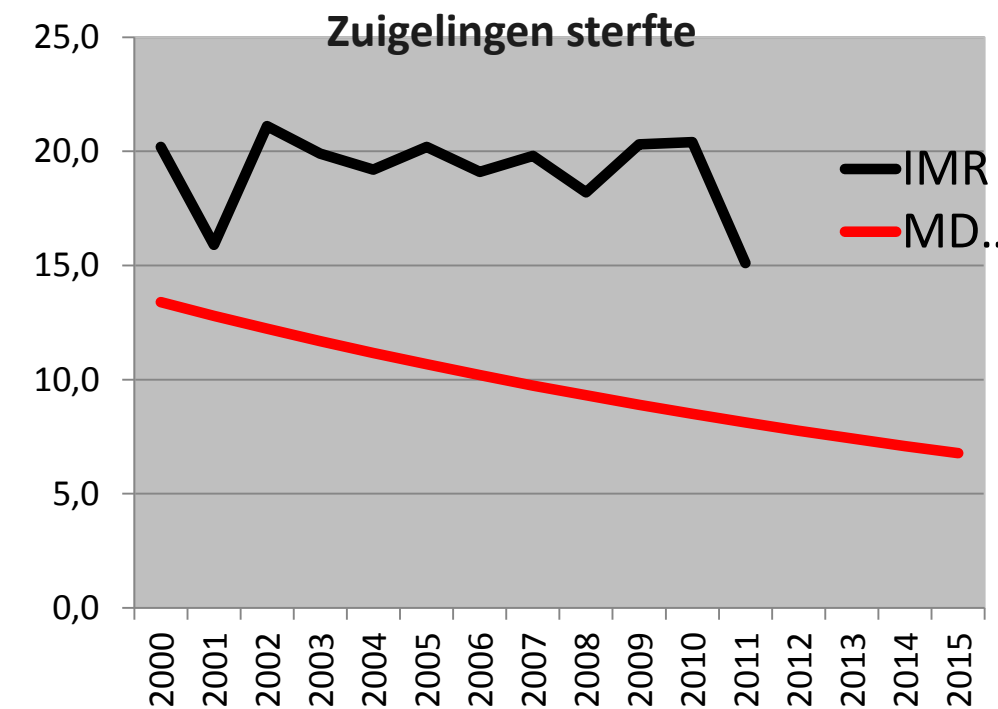
Moeder en Kind zorg

➔ Negatieve uitkomsten van zwangerschappen (zoals laag geboortegewicht)

➔ Nog geen duidelijke oorzaken

➔ Rekening houden blootstelling toxische stoffen (kwik, pesticide, etc.)

Pesticide en voeding

- Geen reguliere data verzameling
- Geen monitoring residu levels nationaal
- Nederlandse data (2011-2013): geïmporteerde produkten van Suriname voorbij Europees maximum toegestane level
- Start: structureel onderzoek
- Initieel Vooronderzoek PhD Student Firoz Abdoel Wahid et. al (Tulane Universiteit) – geselecteerde groenten en fruit
 - Van genomen samples : 35% pesticide te bevatten
 - 2 middelen gevonden verboden in Suriname (cf Stockholm conventie)
 - Vooral droge tijd hogere concentraties en meerdere soorten

Conclusies

➤ **Tijd voor actie !!**

- Meer onderzoek nodig
- Overheid en gemeenschappen samen werken
- Preventie activiteiten nodig voor hele bevolking
- Speciale aandacht voor jeugd

References

- Bureau Openbare Gezondheidszorg *Doodsoorzaken in Suriname 2007-2011. 2011, 2012-2013*
- *Langa wan anu gi wan more gosontu Sranan. Nationaal gezondheidsonderzoek in Suriname naar de mate van verspreiding van risicofactoren m.b.t. chronische aandoeningen. Resultaten. Ministerie van Volksgezondheid Suriname. 2014*
- Firoz Abdoel Wahid et.al. (2015). *Health Disparities and Pesticide Contamination of Produce in Suriname*. Work funded by the Fogarty International Center of the National Institutes of Health under Award Numbers R24TW009570 and R24TW009561. Preliminary dietary data from the Helisur study

Thank you!
Dank u!

